

رابطه سبک مدیریت کلاس معلمان با انگیزش و خود پنداره ریاضی دانش آموزان

فرشته اسلامی¹

دکتر هادی رزقی شیرسوار²

تاریخ دریافت: 94/10/06

تاریخ پذیرش: 94/11/20

چکیده:

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه سبک مدیریت کلاس معلمان با انگیزش و خودپنداره ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران در سال تحصیلی 95-1394 می باشد. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری را کلیه دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران به حجم 6953 نفر تشکیل می دادند که 365 نفر (186 پسر و 179 دختر) با استفاده از فرمول کوکران و روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی انتخاب شدند. داده های تحقیق بوسیله سه پرسشنامه سبک های مدیریت کلاس معلم (ولفگانگ و گلیکمن، 1986)، خودپنداره ریاضی (ویلسون، 2007) و پرسشنامه انگیزش تحصیلی (عبدخدایی، 1387) گردآوری شد. روایی پرسشنامه براساس اینکه استاندارد هستند تایید شده بود و پایایی ابزارها در پرسشنامه سبک مدیریت کلاس (0/68) در پرسشنامه خودپنداره ریاضی (0/85) و در پرسشنامه انگیزش تحصیلی (0/91) با روش آلفای کرونباخ در محاسبه شده است. نتایج نشان داد که سبک مدیریت کلاس با انگیزش ریاضی دانش آموزان رابطه دارد. همچنین نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین انگیزش ریاضی و خودپنداره ریاضی رابطه معنادری وجود دارد. یافته ها همچنین حاکی از آن بود که سبک مدیریت کلاس تأثیر معناداری در انگیزش و خودپنداره ریاضی دانش آموزان دارد.

کلیدواژه ها: سبک مدیریت معلمان، انگیزش ریاضی، خودپنداره ریاضی

¹ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران
² استادیار گروه مدیریت آموزشی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران (نویسنده مسئول)

مقدمه

امروزه نقش علوم پایه از جمله ریاضیات در تحولات جهانی بر کسی پوشیده نیست. صرف نظر از پیامدهای علمی حاصل از تسلط بر این درس در عرصه جهانی، این درس ابزار و وسیله مهمی برای رشد درک، فهم و قوه استدلال و استنتاج دانش آموزان بشمار می رود اما همواره در کلاسهای ریاضی با طرز تلقی های متفاوتی از ریاضی مواجه شده ایم که کم و بیش به جامعه سرایت کرده است. بعضی ها از ریاضیات خاطره چندان خوشی ندارند و خود را در آن ناتوان می یابند. گروهی خود را از ریاضیات گریزان نشان می دهند و سعی می کنند سراغ رشته هایی بروند که کمتر با ریاضیات سر و کار داشته باشد. بسیاری از والدین برای موفقیت فرزندان خود در ریاضیات، اهمیت بیش تری نسبت به سایر دروس قائل می شوند. بعضی ریاضیات را دشوار تلقی می کنند و درست به همین دلیل به آن علاقه دارند و برخی هم به همین دلایل از آن روی گردانند. به احساس و ادراک مثبت دانش آموزان نسبت به درس ریاضی که موجب یادگیری مهیج و لذت بخش می شود، خودپنداره ریاضی می گوید و اذعان می دارد خود پنداره ریاضی وقتی در جهت مثبت هدایت شود می تواند زمینه پیشرفت ریاضی را فراهم کند. خودپنداره بر سیستم پیچیده ای از باوره ای یادگرفته شده، نگرش ها و عقایدی اشاره دارد که هرکس برای خود و در مورد خود دارد (پهلوان صادق، 1384). انگیزش ریاضی نیز بر عملکرد ریاضی دانش آموزان تأثیر دارد (علایی و دیگران، 1391).

امروزه روش های نوین در تدریس بر مبنای نظریه ها و پژوهش های تربیتی ارائه شده است تا به کمک آنها معلم بتواند این فرآیند را هرچه بهتر به سوی کسب اهداف آموزشی سوق دهد اما موفقیت و کارایی این روش ها مستلزم فراهم بودن شرایط مناسب کلاسی است یعنی فراهم بودن حد مطلوبی از آرامش؛ پذیرش و همراهی دانش آموزان با معلم (جرمین¹، 2002؛ به نقل از عالی و امین یزدی، 1387).

مدیریت جامع کلاس، میزان اشتغال دانش آموزان در فعالیت های برنامه درسی را افزایش می دهد و از هدر رفتن زمان برای رفع مشکلات رفتاری جلوگیری می کند. به عبارتی یک نظام مدیریتی جامع می تواند کلاس های سازمان یافته ایجاد کند یعنی جایی که یادگیری بهینه انجام می شود (جرمین، 2002 به نقل از مولایی، 1391). از این رو بسیار مهم است که معلمان از مهارت های تدریس و

---

¹ . Jermin

سبک‌های مدیریت کلاس به خوبی به‌رمنند باشند (لویز¹، 1997؛ به نقل از عالی و امین یزدی، 1387). بنا به تعریف، سبک مدیریت، شیوه‌ای است که معلم برای کنترل دانش‌آموزان به کار می‌برد (ارشد داهار، 2010). با توجه به آنچه ذکر شد، پژوهش حاضر به دنبال بررسی رابطه سبک مدیریت کلاس معلمان با انگیزش و خودپنداره ریاضی دانش‌آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران می‌باشد.

فرضیه‌های پژوهش حاضر عبارتند از:

- 1) سبک مدیریت کلاس معلمان بر انگیزش ریاضی دانش‌آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران تاثیر دارد.
- 2) سبک مدیریت کلاس معلمان بر خودپنداره ریاضی دانش‌آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران تاثیر دارد.
- 3) بین انگیزش ریاضی و خودپنداره ریاضی دانش‌آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران رابطه وجود دارد.

پیشینه تحقیق

بنولکین² (2015) به بررسی «تفاوت‌های ویژگی‌های جنسیتی و استعدادی در خودپنداره ریاضی، اسنادها و علایق» پرداخت. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که دختران و پسران شناسایی شده دارای استعداد ریاضی و همچنین پسران شناسایی شده بدون استعداد ریاضی، خودپنداره کارآمد ریاضی بیشتری را نسبت به دختران شناسایی شده بدون استعداد ریاضی از خود نشان می‌دهند. در گروه شناسایی شده دارای استعداد ریاضی، هیچ تفاوت معناداری برای اسنادهای موفقیت و شکست ریاضی یافت نشد. دختران شناسایی شده بدون استعداد ریاضی گرایش به این دارند که اسنادهای ناکارآمد داشته باشند، در حالی که پسران شناسایی شده بدون استعداد ریاضی مشابه با همان پسران شناسایی شده دارای استعداد ریاضی هستند. در نهایت، دختران شناسایی شده دارای استعداد ریاضی (و همچنین دختران شناسایی شده بدون استعداد ریاضی) بطور میانگین علاقه بیشتری نسبت به پسران شناسایی شده بدون استعداد ریاضی و پسران شناسایی شده دارای استعداد ریاضی دارند در گروه شناسایی شده بدون استعداد ریاضی، دختران نسبت به پسران اغلب ویژگی‌های ناکارآمد عامل‌های

¹. Louise

². Benolken.R.

انگیزشی مورد نظر بیشتری را از خود نشان می‌دهند. برعکس در گروه شناسایی شده دارای استعداد ریاضی، ویژگی‌های ناکارآمد به ندرت ظاهر می‌شوند، و پسران شناسایی شده بدون استعداد ریاضی بسیار شبیه به این گروه هستند. بعلاوه، مطالعه موردی گزارش شده نشان دهنده معناداری قوی عوامل انگیزشی بعنوان تعیین کننده‌هایی که تحول استعداد را تحت تاثیر قرار می‌دهند، می‌باشد. همچنین نتایج نشان می‌دهند که هر دو خودپنداره و اسنادهای کارآمد بیشتر در پسران یافت می‌شوند. رامیس¹ (2013) در پژوهشی با عنوان اثربخشی عملکرد معلمان بر پیشرفت دانش آموزان در درس ریاضی پرداخت. نتایج تحقیق نشان داد که شیوه مدیریت معلمان در کلاس پیش بینی کننده قوی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی می‌باشد. یافته‌ها همچنین نشان داد که روش تدریس معلمان به عنوان یکی از ابعاد عملکرد آنان بر پیشرفت دانش آموزان در درس ریاضی تأثیر می‌گذارد.

کلوتز² (2013) در پژوهش خود به رابطه بین مدیریت کلاس درس و خودپنداره دانشجویان پرداخته است. عوامل دیگری همچون سن، نژاد انگلیسی به عنوان زبان اول ثبت نام در یک دوره کمک آموزشی و انتخاب شیوه مطالعه نیز بررسی شده است. نتایج تحقیق نشان داد که رابطه معناداری بین نمره‌های به دست آمده از طریق مقیاس آمادگی برای مدیریت کلاس درس و میانگین نمرات دانشجویان وجود دارد.

شیرکوند و کاظمی (1393) در مطالعه‌ای به بررسی رابطه مدیریت کلاس درس معلمان با انگیزش و پیشرفت ریاضی دانش آموزان شهر کازرون پرداختند. هدف اصلی تحقیق معرفی و توصیف سبک مدیریت کلاس درس معلمان است که می‌تواند تأثیر مثبتی بر انگیزه در درس ریاضی بین دانش آموزان شود. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که مدیریت کلاس معلمان اهمیت زیادی دارد. دانش آموزان که با مدیریت مطلوبتر و بهتر معلمان مواجه می‌شدند و نسبت به مدیریت کلاس توسط معلمشان دیدگاه مثبتی داشتند، به همان اندازه انگیزش بیشتری نسبت به پیشرفت در درس ریاضی از خود نشان می‌دادند. زارعی و همکاران (1392) در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر خودپنداره دانش آموزان در درس ریاضی در شهر اصفهان پرداختند. یافته‌های تحقیق حاکی از آن بود که شیوه تدریس معلمان می‌تواند تبیین معناداری از خودپنداره دانش آموزان در درس ریاضی کند. نتایج نشان داد که مدیریت کلاس درس رابطه معناداری با خودپنداره دانش آموزان در درس ریاضی دارد. نتایج

¹ .Ramys

² .Cloutez

همچنین حاکی از آن بوده که دانش آموزان مورد پژوهش از نظر خودپنداره ریاضی در سطح نسبتاً مطلوبی قرار داشتند.

روششناسی پژوهش

این پژوهش، توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد. همچنین روش پژوهش حاضر همبستگی است چرا که به دنبال بررسی ارتباط بین سه متغیر می‌پردازد.

جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران در سال تحصیلی 95-1394 می‌باشد که حجم آنها 6953 نفر می‌باشد. نمونه‌ای به حجم 365 نفر با فرمول کوکران انتخاب شد. پس از برآورد حجم نمونه از روش نمونه گیری طبقه‌ای تصادفی استفاده گردید.

داده‌های تحقیق بوسیله سه پرسشنامه سبک‌های مدیریت کلاس معلم (ولفگانگ و گلیکمن، 1986)، خودپنداره ریاضی (ویلسون، 2007) و پرسشنامه انگیزش تحصیلی (عبدخدایی، 1387) گردآوری شد. روایی پرسشنامه براساس اینکه استاندارد هستند تایید شده بود و پایایی ابزارها در پرسشنامه سبک مدیریت کلاس (0/68) در پرسشنامه خودپنداره ریاضی (0/85) و در پرسشنامه انگیزش تحصیلی (0/91) با روش آلفای کرونباخ در محاسبه شده است.

یافته های پژوهش

در ادامه جدول تعداد جامعه و نمونه به تفکیک رشته (ریاضی، انسانی و تجربی) و مقطع تحصیلی و جنسیت (دختر و پسر) ارائه گردیده است.

جدول 1: جدول تعداد حجم جامعه و نمونه به تفکیک رشته و مقطع تحصیلی و جنسیت

نوع مدرسه	جنسیت	رشته و مقطع تحصیلی	تعداد جامعه (نفر)	تعداد نمونه محاسبه شده
دولتی	پسرانه	ریاضی سال سوم متوسطه	1134	59
	پسرانه	تجربی سال سوم متوسطه	535	28
	پسرانه	انسانی سال سوم متوسطه	269	14
	دخترانه	ریاضی سال سوم متوسطه	789	42
	دخترانه	تجربی سال سوم متوسطه	1201	63
	دخترانه	انسانی سال سوم متوسطه	639	33
غیر انتفاعی	پسرانه	ریاضی سال سوم متوسطه	1224	64
	پسرانه	تجربی سال سوم متوسطه	345	18
	پسرانه	انسانی سال سوم متوسطه	57	3
	دخترانه	ریاضی سال سوم متوسطه	297	15
	دخترانه	تجربی سال سوم متوسطه	391	20
	دخترانه	انسانی سال سوم متوسطه	72	6
		مجموع	6953	365

نرمال بودن توزیع پراکندگی نمرات آزمودنی‌ها در متغیرهای مورد مطالعه یکی از پیش فرض‌های انجام آزمون‌های پارامتریک می‌باشد. برای بررسی این پیش فرض در این پژوهش از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده گردیده است که نتایج این آزمون در جدول 2 موجود می‌باشد.

جدول 2: نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف

سطح معناداری	آماره Z	متغیر
0/073	1/28	انگیزش پیشرفت
0/499	0/828	خویندازه ریاضی
0/054	1/30	سبک مدیریت کلاس

با توجه به نتایج جدول 2 که در آن مقدار آماره Z و سطح معناداری مشخص می‌باشد، از آنجایی که مقدار آماره Z برای هیچ یک از متغیرهای انگیزش پیشرفت، خویندازه ریاضی و سبک مدیریت کلاس معنادار نمی‌باشد ($P > 0/05$)، می‌توان نتیجه گرفت که توزیع نمرات متغیرها نرمال می‌باشد و پیش فرض نرمال بودن توزیع نمرات متغیرها رعایت گردیده است و می‌توان از آزمون‌های پارامتریک برای بررسی فرضیه‌های پژوهش استفاده کرد.

فرضیه 1: سبک مدیریت کلاس معلمان بر انگیزش ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران تاثیر دارد.

برای بررسی این فرضیه از تحلیل رگرسیون استفاده کرده ایم.

جدول شماره 3: نتایج تحلیل رگرسیون با متغیر ملاک انگیزش ریاضی

سطح معناداری	مقدار T	ضریب استاندارد شده	انحراف استاندارد میانگین	ضریب استاندارد نشده	سطح معناداری	مقدار F	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	سبک مدیریت
0/001	10/42	0/480	0/042	0/437	0/001	108/64	0/230	0/480	سبک مدیریت

در جدول 3 مقدار همبستگی بین سبک مدیریت کلاس و انگیزش ریاضی ($R = 0/480$) و مقدار ضریب تعیین شده ($R^2 = 0/23$) حاکی از آن است که سبک مدیریت کلاس 23 از واریانس انگیزش ریاضی را تبیین می کند که این مقدار بر اساس نتایج تحلیل واریانس معنی دار می باشد ($F = 108/64$ و $P < 0/01$). این مطلب نشان دهنده این است که سبک مدیریت کلاس تأثیر معناداری در وجود یا عدم وجود انگیزش ریاضی مطلوب دارد و بدین ترتیب فرضیه تحقیق تأیید می گردد. با توجه به مقدار آزمون t نیز مشاهده می شود که تأثیر این متغیر در معادله رگرسیونی معنادار است ($t = 10/42$, $P < 0/01$). با توجه به نمره گذاری پرسشنامه سبک مدیریتی که نمره بالاتر به معنای استفاده از سبک مدیریت مداخله گرانه می باشد و همبستگی مثبت که بین سبک مدیریت کلاس و انگیزش ریاضی دانش آموزان وجود دارد، می توان نتیجه گرفت که سبک مدیریت مداخله گرایانه باعث افزایش انگیزش ریاضی دانش آموزان می گردد. با توجه به این نتیجه فرضیه پژوهش که بیان می کند " سبک مدیریت کلاس معلمان بر انگیزش ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران تاثیر دارد." تأیید می گردد.

فرضیه 2: سبک مدیریت کلاس معلمان بر خودپنداره ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران تاثیر دارد.

جدول شماره 4: نتایج تحلیل رگرسیون با متغیر ملاک خودپنداره ریاضی

سطح معناداری	مقدار T	ضریب استاندارد شده	انحراف استاندارد میانگین	ضریب استاندارد نشده	سطح معناداری	مقدار F	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	سبک مدیریت
0/001	9/46	0/445	0/035	0/332	0/001	89/49	0/198	0/445	سبک مدیریت

در جدول 4 مقدار همبستگی بین سبک مدیریت کلاس و خودپنداره ریاضی ($R = 0/445$) و مقدار ضریب تعیین شده ($R^2 = 0/198$) حاکی از آن است که سبک مدیریت کلاس 19/8 از واریانس خودپنداره ریاضی دانش آموزان را تبیین می‌کند که این مقدار بر اساس نتایج تحلیل واریانس معنی‌دار می‌باشد ($F = 89/49$ و $P < 0/01$). این مطلب نشان دهنده این است که سبک مدیریت کلاس تأثیر معناداری در میزان خودپنداره ریاضی دانش آموزان دارد و بدین ترتیب فرضیه تحقیق تأیید می‌گردد. با توجه به مقدار آزمون t نیز مشاهده می‌شود که تأثیر این متغیر در معادله رگرسیونی معنادار است ($t = 9/46$ و $P < 0/01$). با توجه به نمره گذاری پرسشنامه سبک مدیریتی که نمره بالاتر به معنای استفاده از سبک مدیریت مداخله‌گرانه می‌باشد و همبستگی مثبت که بین سبک مدیریت کلاس و خودپنداره ریاضی دانش آموزان وجود دارد، می‌توان نتیجه گرفت که سبک مدیریت مداخله‌گرایانه باعث افزایش خودپنداره ریاضی دانش آموزان می‌گردد. با توجه به این نتیجه فرضیه پژوهش که بیان می‌کند "سبک مدیریت کلاس معلمان بر خودپنداره ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران تأثیر دارد." تأیید می‌گردد.

فرضیه 3: بین انگیزش ریاضی و خودپنداره ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران رابطه وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه، با توجه به رعایت شدن پیش فرض‌های آماری، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده کرده ایم که نتایج این آزمون در جدول 5 موجود می‌باشد.

جدول 5: نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین انگیزش ریاضی و خودپنداره ریاضی

انگیزش ریاضی		متغیر
سطح معناداری	ضریب همبستگی (r)	
0/001	0/516	خودپنداره ریاضی

بر اساس جدول 5 مقدار همبستگی بین انگیزش ریاضی و خودپنداره ریاضی 0/516 می‌باشد که این مقدار در سطح اطمینان 0/99 معنادار می‌باشد. همبستگی بین این دو متغیر نشان می‌دهد هرچه خودپنداره ریاضی فرد بیشتر باشد به احتمال بیشتری میزان انگیزش ریاضی در او بالاتر خواهد بود. با توجه به این نتیجه فرضیه پژوهش که بیان می‌کند "بین انگیزش ریاضی و خودپنداره ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران رابطه وجود دارد." تأیید می‌گردد.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به یافته‌های پژوهش، فرضیه اول پژوهش تأیید گردید بدین معنا که سبک مدیریت کلاس معلمان بر انگیزش ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران تاثیر داشت. این یافته با نتیجه تحقیقات شیرکوند و کاظمی (1393) با عنوان «بررسی رابطه مدیریت کلاس درس معلمان با انگیزش و پیشرفت ریاضی دانش آموزان شهر کازرون»، جورجین و کولر (2012) با عنوان «کشف رابطه بین اعتقادات و سبک مدیریت معلمان» و استوجیلیکوبیک با عنوان «بررسی نقش مدیریت کلاس بر انگیزش دانش آموزان» همراستا بوده است و در این پژوهش‌ها مشخص شده که سبک مدیریت کلاس اثر مثبت در انگیزش دانش آموزان داشته است.

با توجه به یافته‌های پژوهش، فرضیه دوم پژوهش نیز تأیید گردید بدین معنا که سبک مدیریت کلاس معلمان بر خودپنداره ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران تاثیر داشت. این یافته با نتیجه تحقیقات زارعی، کوثری و نادری (1392) با عنوان «بررسی عوامل موثر بر خودپنداری دانش آموزان در درس ریاضی» و وانگر با عنوان «مدیریت کلاس درس معلمان با خودپنداری دانش آموزان» همراستا است و در این پژوهش‌ها مشخص شده که سبک مدیریت کلاس معلمان بر خودپنداره ریاضی دانش آموزان اثر مثبت داشته است.

فرضیه سوم پژوهش نیز تأیید گردید بدین معنا که بین انگیزش ریاضی و خودپنداره ریاضی دانش آموزان سال سوم متوسطه منطقه 5 تهران رابطه وجود دارد. این نتیجه با تحقیق بلوکی و همکاران با عنوان "رابطه‌ی بین خودپنداره بادرک اهمیت ریاضی معنا دار بوده" همراستا است در این پژوهش مشخص شده که بین انگیزش ریاضی و خودپنداره ریاضی رابطه معنا دار و مثبت وجود دارد.

در یک نتیجه گیری کلی می‌توان گفت مدیریت معلمان در کلاس به مفهوم ایجاد شرایط لازم برای تحقق یادگیری است و بر این اساس می‌توان گفت که مهارت‌های مدیریت کلاس، زیربنای موفقیت در تدریس است. این امر در کلاس‌های مدارس ایران که مملو از دانش آموزان است، از اهمیت خاصی برخوردار است. برای اعمال مدیریت بر کلاس درس و ایجاد شرایط بهینه برای یادگیری، معلم باید از مهارت‌های مدیریت کلاس درس بهره بگیرد. معلمان باید با شیوه‌های مدیریت کلاس و مهارت‌های ارتباط با دانش آموز آشنا بوده، بر حسب موقعیت و فضای کلاس آن را به نحو مطلوب به کار ببندد.

کتابنامه:

- پذیره، احسان (1391). انگیزش کارکنان؛ بایدها و نبایدها. مجله نساجی امروز، 126:ص 54-57.
- پهلوان صادق، اعظم؛ ولی ا...، فرزاد؛ نادری، عزت ا... (1384). ارتباط پیشرفت ریاضی دانش آموزان دختر و پسر ایرانی شرکت کننده در مطالعه تیمز 2003 با متغیرهای فردی و خانوادگی. تازه‌های علوم شناختی، سال 7، شماره 4.
- زارعی، محمود، کوثری، علی اکبر و نادری، محمدرضا (1392). بررسی عوامل موثر بر خودپنداره دانش آموزان در درس ریاضی، دوماهنامه علمی پژوهشی دانشگاه شاهد، سال دوازدهم، دوره جدید، شماره 11.
- شریفی ساکی، شیدا؛ فلاح، محمد حسین؛ زارع، حسین (1393). نقش خودکارآمدی ریاضی، خودپنداره ریاضی و ادراک از محیط کلاس در پیشرفت ریاضی دانش آموزان با کنترل جنسیت. فصلنامه پژوهش در یادگیری آموزشگاهی، سال اول، شماره چهارم، ص 18-27.
- شیرکوند، حسن و کاظمی، غلامرضا (1393). بررسی رابطه بین مدیریت کلاسی درس با انگیزش و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، فرهنگ مدیریت، سال چهارم، شماره دوازدهم، صص 31-63.
- عالی، آمنه و امین یزدی، سیدامیر (1387). تأثیر ویژگی‌های معلم بر سبک مدیریت کلاس. فصلنامه‌ی تعلیم و تربیت، 24(1)، 103-135.
- علایی خرایم، رقیه؛ نریمانی، محمد و علایی خرایم، سارا (1391). مقایسه‌ی خودکارآمدی و انگیزه‌ی پیشرفت در میان دانش آموزان با و بدون اختلال یادگیری. مجله‌ی ناتوانی‌های یادگیری، 3(1)، 85-104.
- مولایی، بهمن (1391). تأثیر ویژگی‌های معلم بر سبک مدیریت کلاس در مدارس منطقه‌ی بزینه رود در سال تحصیلی 90-91، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته راهنمایی و مشاوره، تربیت معلم شهید بهشتی زنجان.

نریمانی، محمد (1391). اثربخشی آموزش کنترل تکانه بر پردازش هیجان، تکانش وری و حواس پرتی دانش آموزان مبتلا به اختلال ریاضی. مجله‌ی ناتوانی‌های یادگیری، 2(2)، 122-101.

Arshad Dahar, MA, Ahmad Faize., Niwaz, A., Athar Hussain, M. & Zaman, A. (2010). Relationship between the leadership styles and academic achievement at the secondary stage in Panjab (Pakistan). *International journal of academic research*, 2(6), 459-462.

Benölken, R. (2015). Gender-and Giftedness-specific Differences in Mathematical Self-concepts, Attributions and Interests. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 464-473.

Bull, S., Feldman, P., & Solity, J. (2013). *Classroom management: Principles to practice*: Routledge.

Cloutez, C. (2013). Influence of Motivation on Students' Academic Performance. *The Social Sciences*, 4(1), 3-36.

Rammis, K. (2013). The effect of classroom management skills of elementary school teachers on undesirable discipline behaviour of students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 1215-1225.

Villena, M. G., & Marian, C. (2015). Teaching Styles of the Classroom Managers in one Basic Primary School in the Philippines. *Asia Pacific Journal of Multidisciplinary Research*, 3(2).

پښتونستان د علومو انساني او مطالعاتو فریښتی
پرتال جامع علوم انسانی